Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2012, sp. zn. 5 Tdo 413/2012, ECLI:CZ:NS:2012:5.TDO.413.2012.1

Číslo: 50/2013

Právní věta:

Účast advokáta při podání vysvětlení (§ 158 odst. 5 věta první tr. ř.) se omezuje pouze na právní pomoc a jen v tomto rozsahu může advokát při podávání vysvětlení vystupovat. Nejde o činnost, která by byla srovnatelná s účastí obhájce obviněného, a proto advokát nemůže postupovat ani analogicky podle § 41 tr. ř., protože zákon výslovně omezuje jeho činnost na poskytnutí právní pomoci. Advokát tedy nemůže do průběhu podávání vysvětlení zasahovat např. kladením otázek osobě, která vysvětlení podává, nemůže požadovat účast na jiných úkonech ve věci, kterých se osoba podávající vysvětlení neúčastní. Naproti tomu je např. oprávněn v průběhu podávání vysvětlení uskutečnit poradu s touto osobou, navrhovat provedení důkazů, účastnit se rekognice, při níž má být poznána osoba, které poskytuje právní pomoc.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 16.05.2012

Spisová značka: 5 Tdo 413/2012

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Práva obviněného

Předpisy: § 158 odst. 5 tr. ř.
§ 41 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání nejvyššího státního zástupce podaného v neprospěch obviněného V. Č. zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. 10 To 2/2012, a usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. 3 T 207/2011, a Okresnímu soudu v Hradci Králové přikázal, aby věc obviněného V. Č. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Usnesením Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. 3 T 207/2011, bylo podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. za použití § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. a § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř. zastaveno trestní stíhání obviněného V. Č. pro skutek, ve kterém je spatřován přečin ublížení na

zdraví podle § 146 odst. 1 trestního zákoníku (zák. č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „tr. zákoník"), spáchaný v jednočinném souběhu s přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku, spočívající v tom, že dne 6. 3. 2011 kolem 03:00 hod. v H. K., na P. n. před barem R. poté, co jako člen pořádkové služby vyvedl před bar poškozeného V. P. a ten se pokusil vrátit zpět do baru, udeřil jmenovaného pěstí do levé části obličeje tak silně, že poškozený v důsledku tohoto úderu upadl na zem a způsobil mu tak zhmoždění měkkých tkání hlavy a obličeje, podvrtnutí krční páteře a uzavřenou zlomeninu vzdáleného konce vřetenní kosti vpravo bez posunu úlomků s dobou léčení v trvání nejméně tří měsíců.

Toto usnesení napadla státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Hradci Králové stížností, kterou Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. 10 To 2/2012, podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. jako nedůvodnou zamítl.

Proti uvedenému usnesení stížnostního soudu ve spojení s usnesením Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. 3 T 207/2011, podal nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného dovolání z důvodů uvedených v ustanovení § 265b odst. 1 písm. f) a l) tr. ř.

Nejvyšší státní zástupce v návaznosti na odůvodnění rozhodnutí soudů nižších stupňů kromě jiného namítl, že soudy nesprávně učinily závěr o procesním pochybení přípravného řízení, jež mělo spočívat ve zkrácení obhajovacích práv, kterého se měl policejní orgán dopustit tím, že neumožnil „obhájci" obviněného účast u svědecké výpovědi poškozeného V. P., která předcházela rekognici *„in natura"*.

Nejvyšší soud – po zjištění, že dovolání je přípustné, bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde je lze učinit a bylo podáno osobou oprávněnou – posuzoval opodstatněnost jednotlivých dovolacích námitek a dospěl k závěru, že tyto námitky jsou opodstatněné.

Nejvyšší soud se též plně ztotožnil s výše citovanou dovolací námitkou nejvyššího státního zástupce, když předmětná rekognice byla realizována jako neodkladný úkon, neboť jejím provedením, a to i vzhledem k nezákonnosti předchozí rekognice podle fotografií, měla být zjištěna osoba, která se měla dopustit jednání, pro které je vedeno posuzované trestní řízení, a to ještě před zahájením trestního stíhání, kdy nelze hovořit ani o obviněném, ale ani o jeho obhájci. V době provádění rekognice *„in natura"* byl V. Č. v postavení podezřelého, kdy mu náleželo pouze právo na pomoc advokáta podle § 158 odst. 4 věta první tr. ř. v tehdejším znění (srov. dikci „Při podání vysvětlení má každý právo na právní pomoc advokáta"). Účast advokáta se zde omezuje pouze na právní pomoc, a proto jen v tomto rozsahu může advokát při podávání vysvětlení vystupovat. Nejde o činnost, která by byla srovnatelná s účastí obhájce obviněného, a proto advokát nemůže postupovat ani analogicky podle § 41 tr. ř., protože zákon výslovně omezuje jeho činnost jen na právní pomoc. Advokát tedy nemůže do průběhu podávání vysvětlení zasahovat, např. kladením otázek osobě, která vysvětlení podává, ale nemůže ani požadovat účast na jiných úkonech ve věci, kterých se osoba podávající vysvětlení neúčastní, apod. Umožnil-li následně vyšetřovatel advokátovi účastnit se rekognice *„in natura"*, učinil tak zcela v souladu se zákonem, neboť na této rekognici se již V. Č. účastnil jako osoba, která má být poznána a jako taková např. musí být vyzvána, aby se zařadila na libovolné místo mezi ukazované osoby, a logicky jí proto s přihlédnutím k § 104b odst. 6 tr. ř. náleží *per analogiam* právo na právní pomoc advokáta ve smyslu § 158 odst. 5 tr. ř. (dříve podle § 158 odst. 4 tr. ř.). Z tohoto právního výkladu je třeba dovodit, že tím, že byl proveden rekognici předcházející výslech svědka V. P. bez přítomnosti advokáta, byť v krátké časové návaznosti, nedošlo k takovému procesnímu pochybení, jenž by jen z tohoto důvodu mělo za následek nezákonnost či procesní neúčinnost rekognice in natura ze dne 27. 9. 2011, které se navíc obhájce obviněného zúčastnil. Vzhledem k tomu, jakož i s přihlédnutím k tomu, že této rekognice se zúčastnil i soudce JUDr. P. T., není skutečností, která by mohla zpochybnit její procesní použitelnost v rámci trestního řízení, ani účast L. K., která je pracovnicí Policie České republiky.

Vzhledem k opodstatněnosti námitek obsažených v dovolání nejvyššího státního zástupce Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. 10 To 2/2012, a usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. 3 T 207/2011. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Okresnímu soudu v Hradci Králové přikázal, aby věc obviněného V. Č. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.